

HOTĂRÎRE
despre măsurile de realizare a Legii Republicii Moldova
"Cu privire la gospodăria țărănească (de fermier)"

nr. 465 din 29.06.92

Monitor nr.7/179 din 30.07.1992

* * *

Abrogat: 27.09.2001

[Hotărîrea Guvernului nr.977 din 14.09.2001](#)

În scopul realizării Legii Republicii Moldova "Cu privire la gospodăria țărănească (de fermier)" și pentru crearea condițiilor organizatorice, economice și juridice, necesare activității eficiente a gospodăriilor țărănești (de fermier) și a asociațiilor lor, Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul provizoriu cu privire la activitatea gospodăriei țărănești (de fermier) în Republica Moldova (se anexează).

2. Comitetul de Stat pentru Problemele Reformei Economice, Ministerul Economiei și Finanțelor și Ministerul Agriculturii și Alimentației să elaboreze și să prezinte pînă la 1 august 1992 Guvernului spre aprobare Regulamentul cu privire la crearea fondului de dezvoltare și susținere a gospodăriilor țărănești (de fermier).

3. Comitetul de Stat pentru Problemele Reformei Economice să elaboreze și să prezinte pînă la 1 septembrie 1992 Guvernului Regulamentul despre fondarea cooperativelor creditoare țărănești, coordonîndu-l în prealabil cu Banca Națională a Moldovei.

4. Ministerul Agriculturii și Alimentației, Ministerul Comerțului și Resurselor Materiale, Asociația "Arca-Moldova" să creeze în sistemul aprovizionării de stat fonduri speciale de tractoare, mijloace de transport, tehnică și utilaje agricole și alte resurse tehnico-materiale destinate livrărilor gospodăriilor țărănești (de fermier).

5. Se stabilește că gospodăriile țărănești (de fermier) care vor livra producția agricolă organizațiilor de stat de colectări vor fi asigurate cu mijloace tehnice, materiale de construcție, nutrețuri combinate și alte resurse tehnico-materiale în condițiile și ordinea, stabilite pentru colhozuri și sovhozuri.

6. Ministerul Agriculturii și Alimentației, de comun acord cu Ministerul Economiei și Finanțelor și Comitetul de Stat pentru Problemele Reformei Economice, să elaboreze și să prezinte în termen de o lună Regulamentul cu privire la asistența tehnică a gospodăriilor țărănești (de fermier), în care să reglementeze modul de reparare a mijloacelor tehnice și a echipamentelor învechite și casate ale colhozurilor și sovhozurilor, vînzarea lor către gospodăriile țărănești (de fermier), precum și condițiile de deservire a mijloacelor tehnice și încheierea lor de către fermieri.

7. Ministerul Industriei și Energeticii în comun cu Ministerul Economiei și Finanțelor să elaboreze pînă la 1 decembrie 1992 Programul de stat de finanțare și producere a mașinilor agricole cu gabarit redus, a utilajelor și alte mijloace tehnice, necesare pentru dezvoltarea gospodăriilor țărănești (de fermieri).

8. Ministerul Agriculturii și Alimentației să asigure începînd cu anii 1992, coordonarea și conducerea științifică și metodologică a instruirii cadrelor pentru gospodăriile țărănești (de fermier) și asociațiile acestora.

9. Se recomandă colhozurilor și sovhozurilor: să pună la dispoziția gospodăriilor țărănești (de

fermier), în baza unor contracte de arendă, mijloace tehnice agricole și altă tehnică specială; să acorde în bază de contract, un ajutor efectiv gospodăriilor țărănești (de fermier) la asigurarea cu semințe, material săditor, cu animale și păsări, cît și la implementarea realizărilor progresului tehnico-științific în agricultură, să le presteze servicii agrotehnice, veterinare și inginerești.

10. Organele autoadministrării locale să asigure membrilor gospodăriilor țărănești (de fermier) drepturi egale la beneficierea de serviciile infrastructurii sociale.

11. Se recomandă Departamentului de Stat pentru Statistică, în comun cu Ministerul Agriculturii și Alimentației, să elaboreze pînă la 1 noiembrie 1992 formele dărilor de seamă statistice privind activitatea economică și financiară a gospodăriilor țărănești (de fermier) și a asociațiilor acestora și să stabilească periodicitatea lor.

12. Ministerul Economiei și Finanțelor să elaboreze pînă la 1 noiembrie 1992 planul de conturi și ordinea ținerii evidenței contabile a activității gospodăriei țărănești (de fermier).

PRIM-MINISTRU

AL REPUBLICII MOLDOVA

Valeriu MURAVSCHI

Chișinău, 29 iunie 1992

Nr.465.

Aprobat
prin hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.465 din 29 iunie 1992

REGULAMENTUL PROVIZORIU
cu privire la activitatea gospodăriei țărănești (de fermier)
în Republica Moldova

I. PRINCIPII GENERALE

1. Regulamentul provizoriu cu privire la activitatea gospodăriei țărănești (de fermier) (în continuare - Regulamentul) a fost elaborat în conformitate cu "Conceptia reformei agrare și dezvoltării social-economice a satului", Codul funciar al Republicii Moldova și Legile Republicii Moldova "Cu privire la gospodăria țărănească (de fermier)", "Cu privire la arendă", "Cu privire la antreprenariat și întreprinderi".

2. Potrivit Legii "Cu privire la gospodăria țărănească (de fermier)", gospodăria țărănească este o unitate economică de sine stătătoare cu statut de persoană juridică care, în rezultatul folosirii terenurilor și altor bunuri ce le deține în proprietate privată, produce, prelucrează și comercializează producția agricolă. Ea reprezintă o verigă a sistemului economic, ce are aceleași drepturi ca și celelalte tipuri de antreprenariat.

3. Forma juridico-organizatorică a gospodăriei țărănești (de fermier) este întreprinderea individuală.
II. Modul de întemeiere a gospodăriei țărănești (de fermier)

4. Gospodăria țărănească (de fermier) se înființează pe principii benevole, prin atribuirea terenurilor în proprietate privată sau darea în arendă a pămîntului. Pentru ținerea gospodăriei țărănești (de fermier) se atribuie în proprietate privată terenuri, conform articolelor 12 și 13 ale Codului funciar, membrilor colhozurilor, salariaților sovhozurilor sau altor întreprinderi cu profil agricol, inclusiv pensionarilor din aceste unități economice, persoanelor ce au fost represate și ulterior reabilitate, persoanelor care și-au predat pămîntul gospodăriilor colective și care nu mai lucrează în ele, toate fiind împrumietărite cu condiția să-și stabilească domiciliul în localitatea respectivă și să se ocupe cu agricultura.

5. Sursele de dobîndire a averii gospodăriei țărănești (de fermier) sînt:

mijloacele bănești și cele în expresie naturală ale membrilor gospodăriei țărănești (de fermier);
veniturile, rezultate din realizarea producției, lucrărilor și serviciilor;
veniturile aduse de hîrțile de valoare;

creditele bancare și ale altor creditori;
dotațiile de buget;
alte surse, ce nu sînt interzise de legislația în vigoare.

6. Pentru a întemeia o gospodărie țărănească (de fermier) lucrătorul e dator să depună o cerere în organele autoadministrării locale.

7. Mărimea terenului atribuit în proprietatea privată este stabilită în fiecare caz aparte de comisia funciară, creată pe lîngă organele autoadministrării locale potrivit prevederilor Codului funciar al Republicii Moldova. Atribuirea terenurilor se efectuează de către organele autoadministrării locale.

8. În baza cererii depuse de către solicitanți, organele autoadministrării locale le distribuie în proprietate terenuri echivalente (numai în perioada de la 1 noiembrie pînă la 1 martie) și cota valorică din averea întreprinderii, stabilită de colectivul de muncă al acestei întreprinderi reieșind din indicii ultimului bilanț în conformitate cu metodologia de evaluare a valorii cotei-părți în averea gospodăriilor complexului agroindustrial.

9. Gospodăria țărănească se consideră întemeiată după ce i s-a eliberat titlul de proprietate funciară sau după ce a fost legalizat contractul de luare în arendă a terenului și a fost înregistrată în primăria localității respective.

[Pct.9 modificat prin [Hot. Guv. nr.182 din 24.03.99](#)]

10. Din momentul înregistrării, gospodăria țărănească (de fermier) obține statut de persoană juridică, cu drept de a-și deschide conturi în instituțiile bancare.

11. Cheltuielile, impuse de repartizarea pămînturilor și legalizarea titlului de proprietate funciară, de ținerea documentației funciare și cadastrale vizînd reglementarea regimului proprietății funciare, de legalizarea contractului de luare în arendă a terenului, de cercetările agrochimice și pașaportizarea ecologică a pămîntului, se efectuează din contul bugetului de stat.

12. Impozitele gospodăriei țărănești sînt percepute în conformitate cu legislația fiscală.

III. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE GOSPODĂRIILOR ȚĂRĂNEȘTI (DE FERMIER)

13. Gospodăriile țărănești (de fermier) sînt în drept:

a) să gospodărească de sine stătător terenul, să-și determine în mod autonom direcțiile activității, structura și volumul de producție, să dispună de producția obținută și de veniturile dobîndite de pe urmă vînzării ei, reieșind din interesele sale;

b) să dispună cu drept de proprietate de bunurile gospodăriei: terenul, semnăturile și plantațiile multianuale, casa de locuit, construcțiile auxiliare, instanțiile de ameliorare și de altă natură, vitele productive și de muncă, păsările, mașinile agricole și de alt tip utilajele, mijloacele din inventar și de transport, precum și de alte bunuri, necesare pentru activitatea gospodărească și de alt gen;

c) să beneficieze în modul stabilit de sistemele de irigare și drenaj să construiască clădiri de producție, case de locuit, edificii cu diversă destinație;

d) să schimbe terenul, cu autorizația organului autoadministrării locale;

e) să testeze terenul moștenitorilor și să-l înstrăineze în conformitate cu legislația în vigoare;

f) să atribuie terenul (sau o parte din el) în arendă;

g) să primească, în caz de înstrăinare a terenului pentru necesitățile statului și societății, un alt teren echivalent, cît și compensarea cheltuielilor și pierderilor suportate în acest caz, inclusiv a avantajului ratat;

h) să comande și să finanțeze lucrările de organizare a teritoriului și lucrările funciar-cadastrale;

i) să procure resurse tehnico-materiale de la orice întreprindere, organizație de stat ori cooperatistă, de la piață ori particulari, de asemenea și prin rețelele comerțului cu amănuntul sau cooperatist;

j) să se asocieze în cooperative și alte organizații pentru producerea, prelucrarea și comercializarea producției agricole, precum și pentru aprovizionarea tehnico-materială, pentru lucrările de construcție, asistență tehnică, veterinară, agrochimică, asigurarea cu apă, asistență consultativă și

creditar-financiară.

14. Gospodăriile țărănești (de fermier) sînt obligate:

a) să folosească eficient terenul conform destinației lui speciale, să-i sporească fertilitatea, să întreprindă un complex de măsuri pentru protecția solului, să nu admită prin activitatea lor economică agravarea situației ecologice atît pe terenul propriu, cît și pe terenurile altor proprietari;

b) să achite în termen impozitul funciar și arenda pentru teren;

c) să nu încalce drepturile altor proprietari, posesori sau arendași funciari;

d) să prezinte la timp organelor autoadministrării locale date privind starea terenului și folosirea lui, inclusiv informației necesare pentru ținerea cadastrului funciar, de asemenea, dări de seamă statistice privind activitatea de producție și financiară în organele statistice de stat, conform formularelor și termenelor stabilite;

e) să recupereze paguba pentru scăderea fertilității solului, admisă din vina lucrătorilor lor;

f) să păstreze în starea cuvenită bornele de hotar și obiectele rețelei geodezice de stat, aflate pe terenurile lor;

g) să respecte regimul proprietății funciare, stabilit prin proiectul organizării teritoriului;

h) să respecte riguros cerințele și normativele calității stabilite;

i) să poarte răspunderea materială și de altă natură, prevăzută de dispozițiile legale pentru pagubele aduse membrilor gospodăriilor și cetățenilor, angajați pe bază de contract, în cazul unor mutilări ori înrăutățirii sănătății acestora în exercițiul funcțiunii.

IV. MUNCA ȘI ASIGURAREA AVERII GOSPODĂRIEI ȚĂRĂNEȘTI (DE FERMIER)

15. Activitatea gospodăriei țărănești (de fermier) se întemeiază pe munca individuală a membrilor ei. Din necesități de producție, pentru executarea lucrărilor în gospodărie pot fi angajați pe bază de contract și alți cetățeni. Remunerarea muncii cetățenilor, angajați prin contract, se efectuează în primul rînd fără să fie raportată la rezultatele activității gospodăriei și nu trebuie să fie mai joasă decît minimul stabilit de stat.

16. Înscrierile vizînd vechimea în muncă a membrilor gospodăriei țărănești (de fermier) și a cetățenilor, angajați prin contract, sînt trecute în carnetul de muncă de către conducătorul gospodăriei țărănești (de fermier) și sînt legalizate de organul autoadministrării locale.

17. Relațiile de muncă în gospodăria țărănească (de fermier) se stabilesc de către membrii gospodăriei. Litigiile de muncă dintre conducătorul gospodăriei, membrii ei și cetățenii, care lucrează pe baza de contract, se soluționează conform legislației în vigoare.

18. Bunurile gospodăriei țărănești (de fermier) aparțin tuturor membrilor ei cu drept de proprietate comună sau în raport cu cotele-părți ce le au în proprietate privată și se asigură pe principii benevole potrivit legii.

V. PROTECȚIA SOCIALĂ A GOSPODĂRIEI ȚĂRĂNEȘTI (DE FERMIER)

19. Statul garantează apărarea terenurilor și a celorlalte bunuri, transmise în proprietate sau date în arendă gospodăriei țărănești, de acțiuni ilicite din partea întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor și poartă răspundere pentru pagubele cauzate gospodăriei în legătură cu limitarea activității ei economice. În aceste cazuri, gospodăriei țărănești i se compensează pagubele pricinuite (cheltuielile), beneficiul ratat, valoarea bunurilor pierdute sau deteriorate.

20. Membrii gospodăriei țărănești (de fermier), precum și cetățenii care lucrează pe baza de contract sînt supuși asigurării și beneficiază de asistența socială în conformitate cu legislația în vigoare.

21. Alocarea și plata indemnizațiilor de stat pentru asigurarea socială și a pensiilor ce li se cuvin membrilor gospodăriilor țărănești (de fermier) și cetățenilor angajați prin contract, sînt efectuate în ordinea și condițiile stabilite de lege.

22. Perioada de muncă în gospodăria țărănească (de fermier) a membrilor ei și cetățenilor care lucrează pe bază de contract se ia în considerație la stabilirea vechimii totale și neîntrerupte de muncă

pe baza datelor din carnetul de muncă și a documentelor, ce confirmă achitarea plăților pentru asigurarea socială.

23. Femeile-membri ai gospodăriei țărănești (de fermier) și cele angajate prin contract, beneficiază de concedii de maternitate, de alte concedii și înlesniri prevăzute pentru femeile care lucrează.

VI. ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII GOSPODĂRIEI ȚĂRĂNEȘTI (DE FERMIER)

24. Gospodăria țărănească (de fermier) își încetează activitatea sa dacă:

- a) membrii gospodăriei adoptă o decizie privind încetarea activității acesteia;
- b) terenul gospodăriei, pe parcursul a doi ani din ziua înregistrării, nu este folosit în scopuri agricole fără motive justificative;
- c) nici un membru al gospodăriei sau vre-un moștenitor al acesteia nu dorește să continue activitatea ei;
- d) terenul gospodăriei este retras în modul stabilit de lege pentru necesitățile statului și ale societății;
- e) gospodăria este reorganizată ori falimentează.

25. Decizia privind suspendarea activității gospodăriei țărănești (de fermier) este adoptată de organele autoadministrării locale, iar în caz de faliment – de instanțele judecătorești. Litigiile, vizînd încetarea activității gospodăriei țărănești (de fermier) sînt soluționate numai prin decizia instanțelor judiciare.

26. Retragerea în modul stabilit a terenului gospodăriei țărănești (de fermier) pentru necesitățile statului și ale societății este efectuată cu acordul membrilor ei și numai după ce organele autoadministrării locale au repartizat în locul terenului retras un lot echivalent de pămînt.

27. În caz că gospodăria țărănească (de fermier) își încetează activitatea pînă la expirarea termenului de înlesniri fiscale, gospodăria achită suma integrală a impozitului cuvenit, iar bunurile ei sînt folosite pentru retribuirea muncii cetățenilor angajați prin contracte de muncă, cît și pentru achitarea vărsămintelor în bugetul de stat, rambursarea împrumuturilor bancare și achitarea cu ceilalți creditori.